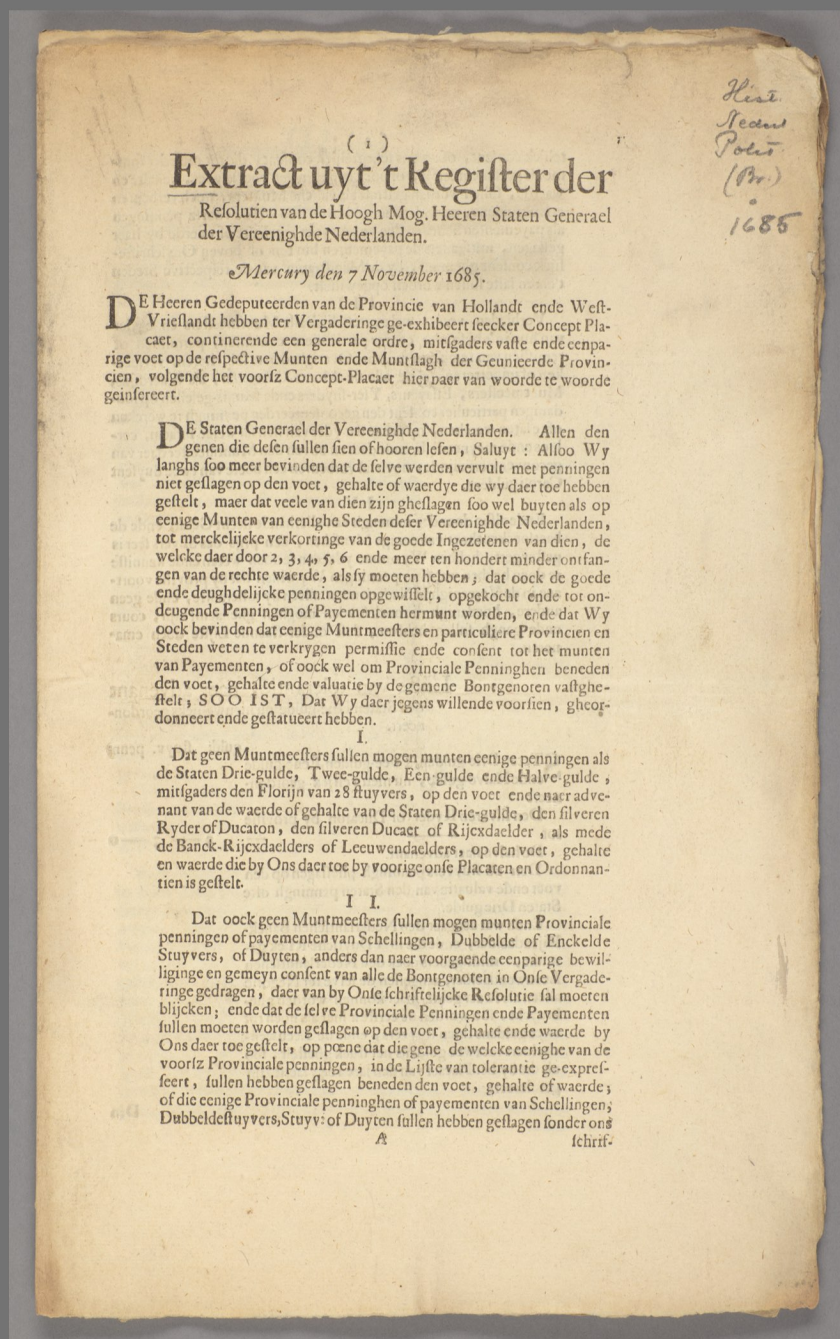

Extract uyt het register der resolutien van de ...

Tryck // / I25 B14c Br. Fol. I685

Tillkomstår 1685

Digitaliserad år 2019

National Library
of Sweden

(1)

Extract uyt 't Register der

Resolutien van de Hoogh Mog. Heeren Staten Generael
der Vereenighde Nederlanden.

Mercury den 7 November 1685.

DE Heeren Gedeputeerden van de Provincie van Hollandt ende West-Vrieslandt hebben ter Vergaderinge ge-exhibeert seecker Concept Placaet, continerende een generale ordre, mitsgaders vaste ende eenparige voet op de respectie Munten ende Muntslag der Geunieerde Provincien, volgende het voorz Concept-Placaet hier naer van woorde te woorde geïnseert.

DE Staten Generael der Vereenighde Nederlanden. Allen den genen die desen sullen sien of hooren lesen, Saluyt : Alsoo Wy langhs soo meer bevinden dat de selve werden vervult met penningen niet geslagen op den voet, gehalte of waerdye die wy daer toe hebben gestelt, maer dat veele van dien zijn gheslagen soo wel buyten als op eenige Munten van eenighe Steden deser Vereenighde Nederlanden, tot merckelijke verkortinge van de goede Ingezetenen van dien, de welke daer door 2, 3, 4, 5, 6 ende meer ten hondert minder ontfangen van de rechte waerde, als sy moeten hebben; dat oock de goede ende deughdelijcke penningen opgewisselt, opgekocht ende tot ondeugende Penningen of Paymenten hermunt worden, ende dat Wy oock bevinden dat eenige Muntmeesters en particuliere Provincien en Steden weten te verkrygen permissie ende consent tot het munten van Paymenten, of oock wel om Provinciale Penninghen beneden den voet, gehalte ende valuatie by de gemene Bontgenoten vastgestelt; **S O O I S T**, Dat Wy daer jegens willende voor sien, gheordonneert ende gestatueert hebben.

I.

Dat geen Muntmeesters sullen mogen munten eenige penningen als de Staten Drie-gulde, Twee-gulde, Een-gulde ende Halve-gulde, mitsgaders den Florijn van 28 stuyvers, op den voet ende naer advenant van de waerde of gehalte van de Staten Drie-gulde, den silveren Ryder of Ducaton, den silveren Ducaet of Rijcxdaelder, als mede de Banck-Rijcxdaelders of Leeuwendaelders, op den voet, gehalte en waerde die by Ons daer toe by voorige onse Placaten en Ordonnantien is gestelt.

I I.

Dat oock geen Muntmeesters sullen mogen munten Provinciale penningen of paymenten van Schellingen, Dubbelde of Enckelde Stuyvers, of Duyten, anders dan naer voorgaende eenparige bewilliginge en gemeyn consent van alle de Bontgenoten in Onse Vergaderinge gedragen, daer van by Onse schriftelijcke Resolutie sal moeten blijcken; ende dat de selve Provinciale Penningen ende Paymenten sullen moeten worden geslagen op den voet, gehalte ende waerde by Ons daer toe gestelt, op poene dat die gene de welke eenighe van de voorz Provinciale penningen, in de Lijste van tolerantie ge-exprefteert, sullen hebben geslagen beneden den voet, gehalte of waerde; of die eenige Provinciale penninghen of paymenten van Schellingen; Dubbeldestuyvers, Stuyv: of Duyten sullen hebben geslagen sonder ons

A

schrif.

*Hist.
Seam
Pols
(Pr)
1685*

(2)

telijck consent, of op ons schriftelijck consent, die tot meerder somme als geconsenteert is, of oock beneden den voorsz voet, gehalte en waerde, sullen worden gestraft als valsche Munters, noch verbeuren 2000 guldens; ende dat daer en boven soo wel de voorsz penningen als payementen beneden den voorsz voet, gehalte of waerde by haer geslagen, mitsgaders de payementen buyten of boven Ons schriftelijck consent ghemunt, by de Magistraten van de respectie Steden t'haren laste sullen worden opgewisselt.

I I I.

Verbieden voorts we expresselijck alle Muntmeesters ende yder van hun in 't bysonder eenige particuliere consenten, permissien of remissien van remedien van hare Overigheden te solliciteren, versoecken of impetreren, ende alle de Munts-Officieren, als Waerdijns, Muntmeesters, Essayeurs, Yser-snyders ende Munts-gefallen op soodanigen particulier consent den geconsenteerden penningh te wercken of te laten wercken, op poene dat yder van hen sal wesen infaem, eerloos ende meyneedigh, ende daer en boven den Muntmeester daer van geconvenieert zijnde, noch sal verbeuren een boete van twee duysent Caroli guldens.

I V.

Ende alsoo door den inbreng van allerhande slecht Geldt, ende de baetfoeckentheyte van eenige Menschen, den prijs des Silvers seer is gesteygert, hebben Wy omme yder een te doen weten ende kennisse te doen hebben wat voor penningen Wy willen dat by provisie voortaan in de Vereenighde Nederlanden alleen by tollerantie, ende geen andere, hoedanigh die oock souden moghen ghenamt zijn, cours ende gangh sullen hebben, dese onderstaende Lijste doen emaneren.

Lijste van tolerantie, naer advenant
den Staten Drie-gulde nu nieuwelijcks geordonneert.

STaten Drie-gulden, Twee-gulden, Eene-gulde
ende Halve-gulde, nu nieuwelijcx geordonneert

guld: stuyv. penn:

Den silveren Ryder of Ducaton by provisie tot

3 — 3 — 0

De halve naer advenant.

Den 28 stuyvers penningh gheslagen op den voet ende valuatie van den Staten penningh ofte Staten Drie gulde.

Ende wat aengaet den Nederlantschen Banck-Rijxdaelder, ende die in 't Duytsche Rijck gemunt, midtsgaders oock den Nederlandtschen Leeuwendaelder, aengesien de selve ter Negotie alleen als swaer geldt maer kunnen worden ghebruyckt, soo worden de eerste alhier als noch tot twee guldens thien stuyvers, ende de Leeuwendaelders tot twee guldens het stuck ghestelt, soo als die by het Placaet van den jare 1645 laetst zijn getolereert.

Den

(3)

Den silveren Ducaet of Kruysdaelder, ofte Patacon	—	—	2	—	10	—	0
De halve naer advenant.							
Den Zeeuwſchen en Vrieſſen Daelder, gheſlagen op den voet ende valuatie van den Staten							
Drie gulde	—	—	1	—	10	—	0
Den Vrieſſchen Florijn, gheſeght Klapmuts, geſlagen op den voet ende valuatie vanden Staten							
Drie Gulde	—	—	1	—	6	—	0
Den ſilveren Goutgulde van Campen, Deventer en Swol, geſlagen op den voet ende valuatie van den Staten							
Drie-gulde	—	—	1	—	8	—	0
Den Engeliſchen Schellingh	—	—	0	—	10	—	8
Den Schotiſchen Diſtel-blom	—	—	0	—	12	—	0
De Yrſche Harp	—	—	0	—	8	—	0

Des dat hier onder niet ſullen zijn begrepen de Daelders, Florynen, ſilvere Goutguldens of andere Penningen die t'zedert eenighe jaren herwaerts beneden den voorſz voet zijn gheſlagen, en daerom by voorrige Placaten gedecreeert ende verboden.

Payementen.

De Schellingen op de reſpective Provinciale Munten geſlagen op den voet en valuatie vanden Staten Drie-gulde, en anders niet	—	—	0	—	6	—	0
De halve na advenant.							
Den Stooter	—	—	0	—	2	—	8

Den Dubbelden-stuyver, midtſgaders den enckelen Stuyver op de reſpective Provinciale Munten en Steden geſlagen, mede op den voorſz voet en valuatie, ende anders niet, doch alleen ganghbaer in de Provincie daer die gheſlagen en gemunt zijn.

Gelijck oock de reſpective Deuyten by de Provincien van de Unie gemunt zijnde, nergens anders ſulſen kunnen worden uytghegeven als in de Provincie daer die geſlagen zijn.

Verklarende voor billioen alle andere ſilvere penningen, dewelcke by deſen Onſen Placate niet expreſſelijck zijn getolereert, verbiedende eenige der voorſz alhier niet geſpecificeerde en niet getolereerde penningen (daer onder Wy nochtans niet verſtaen te begrypen eenighe Goudespecien) uyt te geven of ontfangen, als mede de gevalueerde tot hooger prijs op te dringhen, als waer op de ſelve jegenwoordigh geſtelt zijn, en oock uyt te bieden eenige andere gevalueerde Silvere penningen, die gefneden, gewaſſen, gebroocken, gelapt, ghenagelt of andersints beſwaert zijn; oppoene van alle de ſelve verboden en hooger als deſen Placate toelaet, ontfangen en uytgegeven penningen te verbeuren, of (indien het ſaict niet ter verſcher daet ontdeckt en werdt) de waerde van dien, en daer en boven noch het viervout van de waerde van de ſelve penningen, of 24 guldens in plaets van viervout, by ſoo verre de penningen voorſz geen ſes guldens en komen te

(4)

bedragen, voor d'eerste reys, voor de tweede reys dubbelt, en boven dien op arbitrale correctie na gelegentheynt vande delicten.

V.

Ende op dat door het billioeneren van dese Penningen, de goede Ingezetenen niet te seer en blyve beswaert: Soo is 't, dat Wy daeromme aen die geene die de voorz Penningen, of eenige van dien, voor date van het emaneren deses Placaets, onder hen souden moghen hebben, ordonneren, dat de selve haer als noch van de selve gebillioeneerde penningen binnen den tijdt van drie maenden naer het publiceren van desen Placate sullen te ontstaen, ende by versendinge buyten 's Landts quijt te maecten, op poene dat na de voorz drie maenden de voorz Ingezetenen gehouden sullen wesen die te brengen in de Munte, of tot de respectie Wiffelaers, de welcke om die op te wiffelen, sullen zijn gesteldt, ende van de selve Wiffelaers te ontfanghen de behoerlijcke waerde, volgens de Manualen ende Lysten, by de Marcken, Oncen, Engelschen ende Afen, de voorschreve prijs gereeckent tegens vijf en twintigh guldens twee stuyvers het marck sijns, by de Raden ende Generael-meesters daer toe gedresseert.

V I.

Ende alsoo tot het voorschreve Ampt van Wiffelaer eenige Persoonen sullen moeten werden aengesteldt, by de welcke de goede Ingezetenen hare gebillioeneerde penningen souden mogen quijt werden: Soo ordonneren wy by desen de Raden en Generael-meesters van onse Munten, datelijck ende in aller vlijt te besorghen, dat in elcke Stadt deser Vereenighde Provincien, met goetvinden van de Magistraten respectie daer geen geauthoriseerde Wiffelbanck en is, of Wiffelaers en zijn, werde gesteldt een, of na groote en gelegentheynt der Plaerse, meer Persoonen van goede naem en faem, om het Wiffel-ampt te bedienen, of daer niemant tot alsulcken dienst te bekomen en soude mogen zijn, dat met toedoen van de Magistraet der selve eenigh ander bequaem Persoon tot een eerlijcke beloninge daer toe gestelt werde, de selve alle daer toe voorsende met behoerlijcke Instructie en Commissie, aen de welcken, ofte oock ter Munte, een yder die eenighe Billioenen by sich heeft, de selve sal moeten brengen tot alsulcken vergoedinge als de Manualen daer van zijnde, vermelden,

V I I.

Verbiedende allen en een yegelijck, ende specialijck de Joden, die tot alsulcks niet na behooren geauthoriseert en is, sich het Wiffel-ampt te onderwinden directelijck noch indirectelijck, op poene van hondert Goude Nederlandtsche Ducaten in specie te verbeuren voor de eerste reys, voor de tweede reys dubbelt, ende arbitralijck ghecorrigeert te worden; het een derdendeel ten proffijte van den Officier, het ander derdendeel ten proffijte van den Aenbrenger, ende het derde derdendeel ten proffijte van den Armen ter plaetse daer de amenden en boeten sullen vallen.

V I I I.

Ende alsoo de Deuyten buyten dese Vereenighde Nederlanden geslagen, mits desen Placate mede werden verboden, ende de geene de welcke by de Provincien van de Unie ghemunt zijn, selfs nergens anders cours sullen hebben als binnen de Provincie daer die gemunt zijn, ende mits dien de goede Ingezetenen sullen mogen weten, waer sy jde voorz gebillioeneerde Deuyten sullen kunnen brengen: Soo is 't, dat Wy midts desen ordonneren, dat die geene die eenige van de voorz Deuyten onder haer souden mogen hebben, haer van de selve Deuyten binnen

(5)

binnen den tijdt van uytterlijk ses Weecken fullen moeten ontdoen; 't zy door verseydinge buyten de Provincie, of by verkoopinge ende versmeltinghe door de Kooperslagers alhier, op poene dat de voorz Deuyten naer d'expiratie van de voorz tijdt onder yemandt van de voorz Ingezetenen bevonden werdende, de selve, hoedanigen quantiteyt het oock soude mogen wesen, fullen zijn verbeurt ende gheconfisqueert, mitsgaders de Uytgevers ende Ontfangers eleks gemulsteert in een boete van thien stuyvers op yeder Deuyt, op een boete van vijftigh guldens, soo de selve Deuyten geen ses stuyvers quamen te belooopen, de voorz boete t'appliceren als vooren.

I X.

Ende alsoo dienvolgens de voorz Staten Drie, Twee, Een, ende een halve Gulde, in gevolge van den prijs van vijf en twintigh gulden twee stuyvers het Marck, fullen wesen de jeghenwoordige stant ende Valeur-penningh, waer door de diverse Munt-slach der respectieve Provincien wederom sal werden geconcilicert ende herbracht op een eenparigen voet; soo ordonneren Wy mits desen, dat van nu voortaan alle andere Stempels ende Munt-yfers van alle andere soorten van silvere penningen, met haer gedeelten, tot heden toe op eenige Muntten binnen de Provincien ende Steden deser Vereenighde Nederlanden, buyten consent van haer Hoogh Mog: geslagen, egeene uytghesfondert, datelijck fullen worden ende blyven ingetogen, ende dat de selve oock met de Poincoenen fullen ghecasseert worden, sonder dat eenige Muntmeesters voortaan eenige der voorz silvere Penningen of haer gedeeltens buyten de voorschreve Staten Drie, Twee, Een, ende een halve Gulden, mitsgaders den Florijn tot Acht en twintigh stuyvers te reguleren, op den selven voet van den Staten Drie Gulden, silveren Ryder ende silveren Ducaet, als mede Banck-Rijcxdaelders en Leeuendaelders fullen mogen doen wercken, op poene van twee duysent Caroliguldens daer voet t'elckens te verbeuren, soo wanneer sy daer van fullen worden geconvinceert.

X.

Hebben wyders verklaerd ende verklaren mits desen, dat niemandt in betalinghe van koop van Gronden, van Woon-huysen, ende aflossinge van Renten, mitsgaders in betalinghe van Renten ofte Koopmanschappen, excederende in eene parthye hondert guldens, gehouden sal wesen te ontfangen schellingen, ofte minder payementen dan den thienden penningh; ende dat geene betalinghe van penningen, excederende thien guldens, eens in stuyvers sal mogen werden ghedaen.

Ende ten eynde dese jegenwoordighe Ordonnantie behoorlijck en strictelijck werde onderhouden; soo is 't, dat wy ordonneren, dat tot executie van desen onsen Placate ende Ordonnantie sal worden geprocedeert tegens de Contraventeurs ende Overtreders van dien, by foodanige middelen ende poenen als by onse Placaten, soo van den sevendenden Maert seshien hondert en ses, ende den een en twintighsten July seshien hondert twee en twintigh is gestatueert, welke Placaten met de respectieve poenen daer inne vermeldt, voor soo veel de selve desen niet zyn contravenierende, wy alhier houden voor geinsereert; lastende en bevelende allen den Officieren der hoogh.gemelte Provincien, so Politijcque als Militaire, oock alle Beampten en Comptable Personon, geene uytghesfondert, elck binnen den bedryve syner Officie goede ende scherpe toeficht te nemen op de Infracteurs ende Overtreders deser onser Ordonnantie, ende de selve te calangeren voor de

Wet-

(6)

Wethouderen van hare Jurisdictie, sonder eenighsints met hun over de breucken ende amenden tot verminderinghe ofte verlichtinghe der selver in compositie te komen, op poene dat syluyden van hare Officien geprivceert, ende inhabil verklaert sullen worden immermeer Officie te bedienen, sonder dat sy hun sullen mogen excuseren met ignorantie ofte generale transgressie van de voorlz Ordonnantie, welke excusatie wy niet en willen hun van waerde te zyn, maer is onse meyninghe hier in hare traegheyte en negligentie te straffen.

Ende omme te beter te achterhalen de eerste Autheurs ende Invoerders der verbode Penningen; ordonneren alle Officieren te doen haer uytterste devoir, ende eerstelijck te vernemen aen den genen onder welcken foodanige Penningen bevonden sullen zyn, van wien sy de selve ontfangen hebben, ende soo voorts van Persoon tot Persoon procederende tot de eerste Invoerders, doende alle de selve straffen met de voorlz poenen, ten ware yemandt der selver synen Auteur wiste te noemen, den welcken wy willen vry ende quijt te zyn van de voorschreve verbeurten ende poenen; ende boven dien, by soo verre yemandt sich selfs sonder betrapte te zyn, met nominatie sijns Autheurs aen-brachten, noch te genieten het derde-deel van dien; ende sal den voorlz eersten Invoerder boven de voorlz poenen ghebannen werden uyt alle de voorlz Provincien.

Indien de Officieren op eenighe Persoonen, die ontfangh ofte aentellinge van penningen hebben gedaen, eenige suspicie van malversatie ofte mishandelinghe in desen touden mogen hebben, sullen sy met kennisse van de Magistraet vermogen, ende geven hun daer toe consent ende macht, alsulcke Luyden by Eede af te vragen, van wien, wat penningen, ende tot wat pryse syluyden die ontfangen ofte uytgegeven hebben, ende soo syluyden weygerigh zyn sulcks met Eede te verklaren, sal tegens hun als teghens geconvinceerde Transgressieurs van dese Ordonnantie gheprocedect werden, maer soo syluyden sonder tergiversatie rondelijck de waerheydt verklaren, ende daer by van het misbruyck blijcke, sullen van de boete soo veel hun aengaet vry zyn, en noch het derde-part van de boete hare Complices genieten, so sulcx te bekomen is.

Gelijck sy oock vermogen sullen, ende by ons daer toe gheauthoriseert worden, aen te tasten, ende te doen openen Kofferen, Pacquetten en Brieven van de Boden die sy fouden moghen weten, ofte merkelijck praesumeren eenigh gelt te brengen; wel-verstaende, dat de selve openinge geschiede in praesentie van den genen aen wien de voorschreve Pacquetten, Kofferen, ende Brieven hun zyn addresserende, indien sy daer datelijck by konnen zyn, beneffens yemandt uyt de Magistraet der Plaetse daer de aenhalinge geschiet, ten eynde men also magh komen te weten den naem van den genen die het selve gelt heeft ghesonden, ende tot hoe hooghen prijs, ende niet tot anderen effecte.

Ende verstaen wy dat aen dese amende gehouden sullen zyn alle die gene, die eenigh misbruyck daer teghen begaen souden moghen hebben.

Beveelen voorts alle Wethouderen ende Justicieren, dat de selve te rugge stellende alle andere saecken ende affairen, hier in sommierlijck procederen, alleenlijck de waerheydt van den faicte bekendt zynde, tot condemnatie van de voorschreve Infracteurs, soo haest als by de Officiers met twee suffisante Getuygen sal bewesen zyn van de voorschreve overtredinge, ende sullen oock tot al sulcke getuygenisse ge-

(7)

geadmitteert mogen werden die gene die met het selve misbruyck be-
richt zyn, en sullen de sententien, in desen gegeven, executabel zyn,
niet teghenstaende appellatie, ende sonder prejuditie van de sel-
ve.

Willen ende ordonneren voorts, indien klaerlijk blijkt van de
overtredinge, het zy dat de Personen op der verscher daedt bevonden
werden, ofte dat daer twee Getuygen zyn, ofte andersints, daer
van genoeghame kennisse voor handen zy, de voorschreve Overtre-
der gehouden sal wesen te namptiseren de boete, of eer hy ontfangen
sal worden, om hem in rechten te mogen opposeren, waer toe hy ge-
drongen sal werden re-elijck ende metter daedt, soo by apprehensie
van sijn Persoon, indien het van nooden zy, of andersints; ende soo
verre yemandt bevonden werde insufficient de geldt-boeten op te bren-
gen, die sulcke sal ghestraft werden aen sijnen Lyve nagelegentheydt
van der sake.

Sullen oock de Rechters ofte Wethouders niet vermoghen by hare
Vonnissen of Sententien, de boeten ende amenden by desen Placate op
yder misbruyck respectivelijck gesteldt, te modereren, ofte eenigh-
sints te verminderen, op poene van selfs in 't dubbelt van dien ver-
vallen te zyn, ende by aldien yemandt in de boeten gevallen zynde,
gratie ofte quyttscheldinge van de Hooge Overigheydt verworve, sal
evenwel sulcken Persoon gehouden zyn den Officier ofte Aenklagher,
ende den Aenbrenger elcks haer aenpart aen de boeten, hun compete-
rende, te betalen.

Ende op dat niemant van het jegenwoordigh Placaet ende Ordon-
nantie hebbe te pratenderen eenige ignorantie, versoeken ende ont-
bieden wy daeromme alle Overigheden, Magistraten, Officieren en
Justicieren binnen dese Geunieerde Provincien dien het eenighsints
aengaen magh, dat sy dese onse Ordonnantie alomme doen verkon-
digen, uytroepen ende publiceren, daer men gewoonlijck is uytroepin-
ge ende publicatie te doen, ende voorts een Exemplaar ofte open pa-
tent, inhoudende de valuatie van de penningen by de selve getolereert
ende ten pryse gesteldt, met eenighe articulen tot de observantie van
dien noodigh, beneven de uytroepinge ende publicatie te doen affi-
geren ter plaetse daer men gewoonlijck is sulcks te doen, procederen-
de tegens de Overtreders van dien tot de poenen hier vooren verhaelt,
sonder eenighe gunste, faveur ofte dissimulatie. dewyle wy het selve
voor den dienst van den Lande, ende het profijt van de goede Inghe-
zetenen, alsoo bevonden hebben te behooren.

Aldus gedaen en gearresteert te Vergaderinge van de Ho. Mo: Hee-
ren Staten Generael, &c.

Waer op gedelibereert zynde, hebben de Heeren Gedeputeerden van de
andere Provincien het voorschreve Concept-Placaet overgenomen, om in
den haren breeder gecommuniceert te werden; ende is dien-onvermindert
goedtgevonden ende verstaen, dat Copie van het voorschreve Concept ghe-
steldt sal werden in handen van de Heeren van Everwyn, ende andere hare
Hoogh Mog: Gedeputeerden tot de saecken van de Munte, met ende nevens
de Raden ende Generaelmeesters van de Munte, om te visiteren, examineren,
en van alles alhier ter Vergaderinge rapport te doen.

Onder front,

Accordeert met het voorz Register.

Was getekent,

H: Fagel.

